

РЕШЕНИЕ

№ 438

гр. София, 07.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и четвърти март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Димитрова
Нина Стойчева

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Ралица Димитрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000502356 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на К. Я. П. чрез особените му представители адв. И. и адв. К. срещу решение № 901956/23.06.2022г. на ОС- Благоевград, ГО, 10състав, постановено по гр.д. № 6/20г., с което срещу него е уважен иск по чл.274, ал.1, т.1, пр. последно от КЗ/отм./.

Жалбоподателят излага, че обжалвания съдебен акт е неправилен и незаконосъобразен. Първоинстанционният съд не е се е произнесъл по основания довод за неоснователност на иска, а именно, че на К. П. му е повдигнато обвинение по чл.343, ал.3, пр. последно от НК, а именно да е избягал от местопроизшествието, а не по предложение първо- в пияно състояние. Не са налице предпоставките по чл.274 от КЗ/отм./, за да е ангажира регресната му отговорност. Съдът не е обсъди разпитаните свидетели по наказателното дело, от които се установява, че въззивникът също е бил с наранявания и се е нуждаел от медицинска помощ. Съдът не е обсъдил, че избягал от местопроизшествието не е включено в изброените основания за регрес по чл.274 от КЗ/отм./ Не може да се приеме, че като е напуснал местопроизшествието виновно се е отклонил от проверка за

алкохол. Не е съобразена съдебната практика. Неправилно е прието, че застрахователната полица е валидна към датата на процесното ПТП, въпреки че липсва подпис на застрахования върху нея. В тази връзка няма произнасяне по изложените в отговора на исковата молба твърдения за нищожност. Съдът е бил длъжен да изследва задълбочено валидността на полицата. Ищецът не е представил годни доказателства за уважаване на претенцията му. Неправилно съдът е разгледал възражението му за изтекла погасителна давност по отношение на вземането като е приел, че то не е погасено. Сочи, че новият КЗ съдържа пълни правила, отнасящи се до погасителната давност по регресни иски. В жалба се излага, че е приложима разпоредбата на чл.117, ал.2 от ЗЗД, тъй като в приложимия КЗ/отм/ няма правила досежно погасителната давност. Неправилно първоинстанционният съд не прави разграничение между главница и лихви.

Затова моли въззивния съд да отмени обжалваното решение с всички законни последици.

В депозиран писмен отговор и в съдебно заседание ЗК „Лев Инс“ АД оспорва жалбата. Счита я за неоснователна. Първоинстанционното решение е правилно и законосъобразно.

Съдът след като обсъди доводите на страните и събраните доказателства в първоинстанционно и въззивно производство по реда на чл.235, ал.1 от ГПК намира да установено следното от фактическа и правна страна.

Съдът е сезиран с иск по чл.274, ал.1, т.1, пр. последно от КЗ/отм./. В исковата молба ищецът твърди, че на 21.06.2009г. около 4.30ч. на първокласен път Е-79 в участъка на километър 423+5, движейки се по посока село Кулата- гр. Благоевград К. Я. П. е управлявал лек автомобил „Мерцедес S 430 с рег. № ***. Нарушил е правилата за движение по пътищата и е катастрофирал в лекотоварен автомобил „Мерцедес“ с рег. № ***, управляван от Б. Г. Г.. В резултат от инцидента последният е починал, а К. П. е избягал от местопроизшествието. Срещу ответника е образувано наказателно производство приключило със споразумение, с което е признат за виновен за настъпилото ПТП и в което изрично е посочено, че не е изпълнил задължението си да спре при възникнала опасност, както и че е избягал от местопроизшествието. Споразумението има силата на присъда и е

задължително за съда на основание чл.300 от ГПК. Към датата на събитието отговорността на водача К. П. е била застрахована при ищеца за периода 19.06.2009г. до 18.06.2010г. На основание чл.226, ал.1 от КЗ/отм/ наследникът на Б. Г. В. Б. С. е предявила иск, по който е постановено влязло в сила решение на СГС, с което ЗК „Лев Инс“ АД е осъдена да ѝ заплати обезщетение за неимуществени вреди от 26 000лв. Решението е постановено при участието на К. П. като трето лице помагач. Въз основа на издаден изпълнителен лист с преводно нареждане от 03.04.2015г. ищецът е заплатил на адв. Г. В. сумата от 41 192, 83лв., включваща 26 000лв. главница и 15192, 83 лв. законна лихва за периода 21.06.2009г. до 03.04.2015г. Поради извършеното плащане застрахователят се е собругирал в правата на увредения срещу деликвентна К. П.. За ищеца на основание чл.274, ал.1, т.1, пр.посл. от КЗ/отм./ е възникнало регресно право срещу виновния водач, който е избягал от местопроизшествието и се е отклонил от проверка за алкохол. Затова ищецът моли съда да осъди ответника да му заплати 41 192, 83лв., представляващи застрахователно обезщетение за неимуществени вреди, в едно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата. Претендира разноски.

В срока по чл.367 от ГПК ответникът К. П. чрез назначените му особени представители е депозирал писмен отговор. Той оспорва предявения иск и го счита за неоснователен. В споразумението не е прието и не се основава на задължението на К. П. да спре при възникнала опасност. Терминът „избягал от местопроизшествието“ не означава, че се е „отклонил виновно от проверка за алкохол“. Сочи се практика във връзка с това. Прави възражение за нищожност на застрахователната полица, тъй като не е подписана от застрахования. Въвежда възражение за изтекла погасителна давност за вземането на ищеца за главница и лихви. Счита, че петгодишния давностен срок е започнал да тече от влизане в сила на решението от 28.11.2014г. по гр.д. № 9487/13г. на СГС и издадения въз основа на него изпълнителен лист от 12.01.2015г. От тогава започна да тече 5годишната погасителна давност за регресното право на застрахователя. Вземането за законната лихва е погасено с тригодишна давност.

Не се спори, а и видно от приетото споразумение, одобрено по нхд № 509/10г. на ОС- Благоевград е, че К. Я. П. е признат за виновен за това, че на

21.06.2009г., управлявайки лек автомобил „Мерцедес S 430 с рег. № *** е реализирал ПТП с лекотоварен автомобил „Мерцедес“ с рег. № ***, управляван от Б. Г. Г. като му е причинил смърт по непредпазливост и е избягал от местопроизшествието.

С решение 28.11.2014г. на СГС, постановено по гр.д. № 9487/13г. ЗК „Лев Инс“ АД е осъдена да заплати на В. Б. С. обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на наследодателя си Б. Г. по иск с правно основание чл.226, ал.1 от КЗ/отм./ в размер на 26 000лв. в едно със законната лихва върху него, считано от 21.06.2009г. до окончателното му изплащане. Решението на СГС е влязло в сила на 30.12.2014г.

В полза В. С. е издаден изпълнителен лист на 12.01.2015г. от СГС.

Не се оспорва, а и от приложеното преводно нареждане се установява, че на 03.04.2015г. ищецът е превел по сметка на Г. А. В. посочената в исковата молба сума. Като основание в него е посочено гр.д. № 9487/13г.

От заключението на счетоводната експертиза се установява, извършеното плащане от страна на застрахователя и заверяване на сметката на Г. В. с претендираната сума на 03.04.2015г.

При тези доказателства ОС – Благоевград е уважил предявения иск изцяло.

Пред въззивния съд нови доказателства не са ангажирани.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът приема, че предмет на въззивно разглеждане е иск с правно основание чл.274, ал.1, т.1, пр. посл. от КЗ/отм./.

Въззивният съд се произнася служебно по валидността на първоинстанционното решение, по допустимостта му в обжалваната част, а по отношение на правилността му е обвързан от посоченото в жалбата-чл.269 от ГПК, с изключение на допуснато нарушение на императивна материалноправна норма.

Обжалваният съдебен акт е валиден и допустим.

По правилността му.

Застрахователят по застраховка „Гражданска отговорност“, платил застрахователно обезщетение за неимуществени вреди на пострадал от ПТП,

настъпило по вина на застрахования при него водач, има право на получи платеното от последния при определени предпоставки. Първата е, ако застрахованият е управлявал МПС след употреба на алкохол с концентрация в кръвта над допустимата от закона норма или под въздействие на наркотично вещество или негов аналог, или е отказал да се подложи, или виновно се е отклонил от проверка за алкохол, наркотично вещество или негов аналог. Втората предпоставка е свързана със знанието у застрахования водач за възникнала по време на движение повреда или неизправност на МПС, но той не е спрял и не е взел мерки за отстраняването им и с това е застрашил безопасността на движението и ПТП е възникнало в резултат на това. Третата предпоставка, при която застрахователят по застраховка „Гражданска отговорност“ има право на регрес е, ако застрахования е управлявал МПС без свидетелство за правоуправление- чл.274, ал.2 от КЗ. В тези случаи независимо, че застрахованият е платил застрахователна премия и е възникнало валидно застрахователно правоотношение той не се освобождава от гражданската си отговорност./ Р № 130/03.05.2012г. по т.д. № 244/20г., I т.ож на ВКС по реда на чл.290 от ГПК/. Ищецът- застраховател твърди наличието на хипотезата на ал.1, т.1, пр.посл. на чл.274 от КЗ/отм/-виновният водач, застрахован при него по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, виновно се е отклонил от проверка за алкохол, наркотично вещество или негов аналог.

За да възникне регресното му право е необходимо, той да е заплатил обезщетение на пострадалото лице, наличие на застраховка „Гражданска отговорност“ между застрахователя и застрахования, който виновно е причинил увредата и управлявалият водач да се е отклонил от проверка за алкохол, наркотично вещество или негов аналог. В тежест на ищеца е да докаже осъществяването на тези предпоставки, обуславящи основателността на иска му.

Безспорно е, че по гр.д. № 9487/13г. въззивникът е бил конституиран като трето лице помагач на страната на застрахователя на основание чл.219 от ГПК. В решение № 60067/02.02.2022г. по т.д. № 2490/20г., ВКС, I т.о., е прието, че „установителното действие на решението между третото лице-помагач и насрещната страна се заключава в силата на пресъдено нещо, с която се ползва решението по отношение на спорното материално право,

въведено с основаниято и петитума на иска като предмет на делото, а що се касае до вътрешните отношения между подпомаганата и подпомагащата страна, за тях важи задължителната сила на мотивите /чл. 223, ал. 2 ГПК/. Последната има за предмет всички становища на съда, намерили израз в мотивите на решението /фактически констатации на съда, правни изводи, становища относно преюдициални въпроси/, доколкото те обуславят изводите относно спорното право. Прието още, че „задължителната сила на мотивите по смисъла на чл. 223, ал. 2 ГПК обвързва по задължителен начин страните и съдът, пред който е висящо следващото по време дело – между подпомагаща и подпомагана страна, да приемат, че съдържащите се в мотивите на решението по предходното дело, в който са участвали подпомаганата и подпомагащата страна в това им качество, изводи за фактите и преюдициалните правоотношения, релевантни за правоотношението, което е предмет на постановеното решение, са се осъществили така, както се сочи в мотивите, към момента на приключване на устните състезания по предходното дело. Третото лице-помагач не може в следващия процес да оспорва фактическите и правни изводи, обективирани в мотивите на решението по предходното дело, като единственото изключение е при възражение за лошо воден процес на осн. чл. 223, ал. 2, изр.1 ГПК.“ От горното следва, че К. П. е бил длъжен да изчерпи всички възражения, освобождаващи го от отговорност в процеса по гр.д. № 9487/13г., където е участвал като третото лице- помагач и е разполагал с процесуална възможност да ги въведе в предмета на делото. Това се отнася включително и до възражението за нищожност на полицата по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, по която той има качеството на застрахован.

От друга страна не се спори, че между същите страни е имало друго гражданско дело с предмет регресен иск, основан на чл.274, ал.1 ,т.1, пр. посл. КЗ/отм/ и свързан със същото ПТП, по което е постановено Р № 152/25.11.2014г. по т.д. № 2080/13г. на ВКС, I т.о. С него е уважен регресният иск на ЗК „Лев Инс“ АД срещу К. П.. На основание чл.297 и чл.299, ал.1 от ГПК този съдебен акт следва да бъде съобразен при постановяване на решението по настоящото дело поради обективните и субективни предели на силата на пресъдено нещо. С него са установени общи факти, имащи значение и за настоящия спор и които не подлежат на преразглеждане по ново дело между същите страни. Поради това следва да

се приеме, че са налице всички предпоставките за ангажиране на въззивника по предявения регресен иск. Според горното решение на ВКС „в хипотеза на неоспорване на твърдението в исковата молба, че с напускане на местопроизшествието деликвентът се е отклонил виновно, като е осуетил проверка за алкохол или др. упойващи вещества, застрахователят следва да установи с оглед изискването на цитираната норма / нейният хипотезис/- факта на валидна застраховка " Гражданска отговорност" на автомобилистите на деликвентът - ответник в производството, факта на удовлетворяване на пострадалите от причиненото от деликвентът ПТП в конкретен обоснован съразмерно с вредата размер, както и факта на виновното отклоняване от извършване на проверка от контролните органи за употреба на алкохол или друго упойващо вещество. Бягството от местопроизшествието е категорично установено, ако е налице влязла в сила присъда или друг акт с последиците на влязла в сила присъда по това деяние, но то може да бъде установено в производството по чл. 274, ал. 1, т. 1, пр. посл. КЗ и със съставения от контролния орган протокол за ПТП. Този протокол, чието съдържание е законово заложено с Приложение към чл. 3, ал. 1 от Наредба 13-41/09 г. се съставя от длъжностно лице/ служител на МВР/ в кръга на неговите служебни задължения и съставлява официален документ по смисъла на чл. 179 ГПК, който се ползва не само с обвързваща съда формална доказателствена сила относно авторството на материализираното в него изявление на съставителя, но и с материална доказателствена сила относно самото удостоверено волеизявление - в този смисъл и постановената по реда на чл. 290 ГПК практика на ВКС, която настоящият състав споделя - решение № 24/11 г. на ВКС, I, т. о. по т. д. 444/2010 г., решение № 73/12 по т. д. № 423/11 на ВКС, I, т. о., решение № 15/14г. на ВКС, I, т. .о и др. Т.е. достатъчна е констатацията на пристигналият на местопроизшествието служител на МВР за това, че на местопроизшествието не се намира причинителя на ПТП, въпреки задължението му да изчака контролните органи, за да бъде установен този факт. Този извод се налага от установеното правило на чл. 123, ал. 2, б. "б"ЗДВП и чл. 201 ППЗДВП, указващи императивно задължението на водача, причинил ПТП, при което има пострадали лица да остане на местопроизшествието и да изчака пристигането на компетентните органи на МВР, а ако следва да помогне на пострадали лица, то след транспортирането им в болнично заведение, той също трябва да се върне на

местопроизшествието. Т.е. отклоняването от местопроизшествието, като фактическо действие, нарушаващо императивни законови норми винаги е виновно/ ако не е осъществено обратно доказване/, като то може да бъде признато и за престъпление с влязлата в сила присъда, респективно със споразумението. Императивно заложено в чл. 8 на Наредба № 1-167 от 24.10.2002 г. за условията и реда на взаимодействието между органите на МВР и застрахователните компании е и правилото за задължителната проверка за алкохол и други упойващи вещества с технически средства, която органите на МВР осъществяват по отношение участниците в ПТП, като резултатът от тази проверка, също така задължително, с оглед нормативно установеното съдържание на протокола се отразява в него. Императивният регламент на тези правоотношения води до извод за наличие предпоставките по чл. 274, ал. 1, пр. посл. КЗ, в разглежданата хипотеза в случаите когато ответникът не е оспорил твърденията на ищеца, нито е доказал, че напускането на местопроизшествието при ПТП, при което има пострадал се дължи на обстоятелство изключващо неговата вина, с оглед предприети действия от неотложен характер - например - при спасяване на пострадали / чл. 200 ППЗДв П/или при получена от него телесна повреда и т. н.. Следователно, липсата на въведено в процеса правозащитно твърдение за това, че лицето оспорва заявеното от застрахователя, че се е отклонил виновно от местопроизшествието, за да осуети проверка за алкохол и други упойващи вещества, както и изложеното по-горе относно императивния регламент на дължимото поведение от деликвента и органите на МВР при ПТП, установяват релевантните факти относими към основателността на регресната претенция на застрахователя по реда на чл. 274, ал. 1, т. 1 пр. посл. КЗ.“ Същото становище е застъпено и в Р № 195/09.11.2017г. по т.д. № 2628/16г., ВКС, II т.о., Р № 81/30.07.2020г. по т.д. № 889/19г., ВКС, II т.о./

С оглед на горното следва да се приеме, че застрахователният договор по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, сключен между ищеца и ответника е валиден и ги обвързва и че К. П. виновно се е отклонил от проверка за алкохол или друго упойващо вещество или негов аналог. По делото е безспорно, че ищецът е заплатил застрахователното обезщетение, за което е осъден на правоимащото лице В. С.. Т.е. изпълнил е точно задължението си.

В настоящото производство не е преклудирано и затова трябва да бъде разгледано правопогасяващо възражение за изтекла погасителна давност по отношение на вземането на ищеца. То е въведено своевременно в процеса с отговора на исковата молба. Съгласно т.14 от ППВС № 7/77г. за регресните искове важи общата погасителна давност по чл.110 от ЗЗД. Тяхното основание не е застрахователното правоотношение, а фактът на изплащане на застрахователно обезщетение на правоимащите лица по силата на застраховката и даденото от закона право на регрес. Погасителната давност започва да тече от момента на изплащане на обезщетението на пострадалите. ЗК „Лев Инс“ АД е платила на правоимащото лице на 03.04.2015г. и петгодишният погасителен давност срок изтича на 03.04.2020г. Исковата молба по настоящото дело е предявена на 13.01.2020г., т.е. в срок и погасителната давност не е била изтекла. Следва да се посочи, че регресното вземане на ищеца се формира като обща сума, включваща платеното застрахователно обезщетение и лихвата върху него. То не е трябва да се разглежда като две отделни вземания, спрямо които се прилага различна погасителна давност.

Неоснователно е твърдението, изложено в жалбата, че първоинстанционният съд не е обсъдил показанията на разпитаните свидетели в наказателното производство. Съгласно чл.7 от ГПК основен принцип в гражданския процес е публичност и непосредственост. Според него разглеждането на делата става устно в открито заседание, освен ако в закон е предвидено това да стане в закрито заседание. В съответствие с този принцип съдът може да обсъжда само онези свидетелски показания, които са депозирани непосредствено пред него, но не и такива, които са събрани в друг процес- граждански или наказателен. Когато към гражданско дело е приобщено наказателно производство гражданският съд може да ползва само събраните там писмени доказателства и крайният съдебен акт, който на основание чл.300 от ГПК е задължителен за него. Поради това доказването на обстоятелството, че напускането на местопроизшествието от страна на жалбоподателя се дължи на обстоятелства, които отричат, че то е виновно, подлежи на доказване в гражданския процес с всички допустими и относими доказателства. Такива не са ангажирани.

Поради изложеното следва да се приеме, че са налице всички

предпоставки за уважаване на регресния иск. Той е основателен изцяло.

Поради изложеното обжалваното решение следва да се потвърди.

По разноските.

На жалбоподателят не се дължат разноски за въззивното производство.

На ответника следва да се присъдят разноски в размер на 100лв., както и 1765, 78лв. внесено възнаграждение за назначен особен представител на ответника.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 901956/23.06.2022г. на ОС- Благоевград, ГО 10 състав, постановено по гр.д. № 6/20г.

ОСЪЖДА К. Я. П., ЕГН*****, гр. ***, ул. „****“ № *** и със съдебен адрес: гр. Благоевград, ул. „****“ № *** чрез адв. З. И. и гр. Благоевград, ул. „****“ № ***, ет.2 чрез адв. И. К. да заплати на ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, гр. София , бул. „Симеоновско шосе“ № 67А сумата от 1865, 78лв. / хиляда осемстотин шестдесет и пет лева и седемдесет и осем стотинки/ разноски по делото пред САС.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____